

et P·^c vt interim possimus ad regem accedere[,] addentes quod si contra monicionem predictam processerit scire debbit se excommunicacionis sententia inuolutum et nichilominus nos [ad]^d ferendum generalem interdicti sententiam in prefecturam domini ·E·^e procedemus statim prima die qua audiuius extorsionem huiusmodi inchoari[.] Placeat itaque vobis deliberare super oportuno remedio contra seruitutes miserabilis cleri et ecclesie et rescribere eciam prefecto et generaliter omnibus prohibere ne libertates ecclesiasticas violare presumant et processum contra ipsos violatores et^f sententias contra ipsos ^g-nobis [com]mittere-^g publicandas[,] aliter status totaliter subuertetur · Et cum priori anno tributa auctoritate propria et ad velle suum imposuerunt sicut et nunc[,] ipsis militaribus in libertate bonorum suorum dimissis exceptis viduis pupillis et ecclesiis et clericis[,] et sic quia omnino contra Deum militant certis sumus quod cum surrexerit Dominus ad iudicandum causam suam Ipse de eis vtique triumphabit[.] Ceterum noueritis quod dominus archiepiscopus scripsit domino Vexionensj et michi archidiacono quod sibi vtique occurrere debemus circa dominicam ·T·^h propter diuersa et ardua negocia ecclesiarum et expedit vtique quod congregacio fiat prelatorum ad opponendum Deo cooperante^l remedium in premissis[.] Deus in sua misericordia vos foueat et conseruet

^aHärefter utelämnat rex eller noster Albertus rex ms. ^bErsätter utelämnat namn ms. ^{c-c}D. v. s. Petri et Pauli. ^dSaknas ms. ^eD. v. s. Erici (Karlsson). ^fHärefter felaktigt per ms. ^{g-g}nobisque remittere ms. ^hD. v. s. Trinitatis (se ovan). ^lBokstaven t ändrad från d ms.

X 195. (1372 eller 1373, sommaren?)

(Sten Bosson ?) tillskriver (sin kusin) Bo (Jonsson) och tackar för dennes brev ang. den lämpliga platsen för sin syster Katarinas bröllop. Brevskrivaren meddelar, att (den blivande brudgummen) Gise (van Helpten) finner det bäst att fira bröllopet i Stockholm, och diskuterar med Bo eventuella bröllopsgåvor. Han omtalar vidare, att för drygt sex veckor sedan konung (Albrekt) i hans frånvaro kommit till Borgholm; brevskrivaren hade strax därefter återvänt dit och nämner i sammanhanget Volrad van Tzule, Herbrekt Königsmark och Rolf van der Dolle. Konungen hade vid detta besök lagt en skatt på frälsebönderna på Öland och därvid åberopat sig på biskop Gottskalk (i Linköping) och på Bo såsom sina rådgivare. Då frälsebönderna tredskades, gjorde sig konungen redo att indriva skatten med våld, men det kom då till hans kännedom, att konung (Valdemar) av Danmark . . .

Avskrift av Ebba Grip (†1666) i Margareta Grips bok, pag. 284, Trolleholms arkiv. — Texten här återgiven efter fotokopia och nedan anförda faksimil.

Tryckt: S. Engström, Bo Jonsson I (1935), s. 309—311 (bil. 4).

Faksimil: Engström, o. a. a., s. 310.

Förtecknat: Fornsvensk Bibliografi, Supplement II, häfte 1 (1945), s. 54 f. nr 210.

Avskriftens text är ofullständig och korrupt. Dess huvudinnehåll, sannolika huvudpersoner och ungefärliga datering till åren 1372—1373 har påvisats av Engström s. 208 f.

Beklagligtvis avbryts avskriften, där nyheter om danske kungen, vilka tydligen fått konung Albrekt att ändra sina planer, åberopas. Denna vaga uppgift låter sig icke med säkerhet sammanställas med något av konung Valdemars kända förehavanden de aktuella åren (om dessa se bl. a. C. E. F. Reinhardt, Valdemar Atterdag og hans kongegjerning, 1880, s. 474 f.; S. Tägil, Valdemar Atterdag och Europa, 1962, s. 396 f.). — Möjligen skulle härmed kunna åsyftas något, som äger samband med den lüneburgska affären, eller konungens återkomst till Danmark efter denna i juli 1372: konung Albrekts ankomst till Borgholm drygt sex veckor tidigare skulle i så fall ha inträffat omkr. den 1 juni 1372. Detta skulle i sin tur någorlunda kunna fås att stämma med tidsuppgifterna i brevet DS X 194: om den svenske kungens där uppgivna sjöresa till obekant ort, såsom Engström framkastat, är den här omtalade Ölandsresan, skulle denna ha

anträtts något före Trinitatis (23/5) 1372. Denna kombination, som skulle förlägga DS X 194 och 195 till året 1372, är dock behäftad med synnerligen stora osäkerhetsmoment.

^a-Uete må J^{-a}, gode Boo, at iag edert breff fich, som uar åm syst[er]^b mina Catrina brolop, att iag dett her neder gora skulle. Der åm haffuer iag tallet til^c Ghyza, och aff honom^d haffuer iag ey andra ord fanget, ty han er koningen emot [. . . .]^e någon hiepl^f, och konigen halde han fast med^g orden^h och geffuer hanom ⁱ-igen ondelich^k ty uer⁻ⁱ der til. Då sager mig Ghyz[e]^l, at hänom [t]ychez^m bäst wara, det man gor brolop j Stochhollm, ty man torff ther ingen fodra alla spisa, som thå iag holle det j min gård — tet uete J uell, der er ey huserum til uaraⁿ. Hure eder uillie er der åm och eder tyches^o syn[a]s[t]^p wara [. . . .]^q om J uelle ey sielffue^r kåme och huat J uelle hene til gode göra om henes kledene och klädebonett, thet latte[n]^s mig uis[se]lige^t åmbiude, hure myche huarthera uara skall, thet uill iag gerna [. . . .]^u som iag best kan, och huatt J uelle hene sande aff skinnen, ther tenken sielffue^v på, thet^x torff man iche her köpe, thet gøre mig och kuniget [. . . .]^y sa^z lordagen uar 6 uikur, tå kåm kungen til Bor[g]hollm^{aa}. Tå uar iag iche hema, da^{ab} hade iag alle mine styche beuaratt och ^{ac}-aff fort foren^{-ac} han kam. Och som j dag uar 6 uekur, då kom iag hem och hade [. . . .]^{ad} sama dagen [. . . .]^{ae} Uolratt van Tzylen^{af}, H[e]rbert^{ag} Köningezmarch och Roloff van der Dollen^{ah}, som tallett uar. Min herre lagede en skatt på frelse hionen, alle di på Öland uar, huem di hälst til hörde, och sade openbarlige, att^{ai} bis[ko]p^{ak} G[ø]ttskalk^{al} och J haffue ratt^{am} hanom det och une hanom, at edra hion den skatt utt gora. Frelse hionen stode fast emott och uille hanom iche wtt gora, uten han tag[e]^{an} det aff dem med uoll. Och ta han rede uar och uille effter dene skaten ride, da uar hanom uiterliget, att kungen j Danemarch [. . . .]^{ao}

^a-^aSkrivet i yttre marginalen, varvid textens ursprungligen första ord: min, strukits ms. ^bSå supplerat Engström, syst ms. ^cHärefter överstruket gyra ms. ^dÄndrat från hene ms. ^eHär överstruket retta ms, möjligen fel för ietta (iätta, iatta). Enligt Engström skulle ett om (?) delvis täcka ett tidigare skrivet rest (?). ^fheilp ms. ^gÖver raden och här insignerat ms. ^hMöjligen fel för orætt. ⁱ-ⁱUppenbarligen feltraderat ms, möjligen för ingen endelich tyme, så Engström. ^kFörsta bokstaven osäker ms. ^lGhyz ms. ^mFörsta bokstaven täckt av bläckplump ms. ⁿLäsningen osäker, mina (?) Engström. ^oSkrivtecknet efter y uppfattat som ligatur för ch Öberg, som bokstaven k Engström. ^pSå rättat Engström, synniso ms. ^qTomrum för omkr. 10 bokstäver ms. ^rseilffue ms. ^slatter ms, vilken form för 2. pers. plur. imperativ dock ej är belagd före 1400-talets mitt (se E. Wessén, *Svensk språkhistoria I*, 7. uppl., 1965, s. 150 § 150: 2 och s. 255 § 209). Jfr i det följande tenken. ^tuislige ms. ^uTomrum för omkr. 5 bokstäver ms, troligen ett ord betydande ung. "anskaffa" (jfr i det följande her köpe). ^vseilffue ms. ^xHärefter överstruket haffuer ms. ^yTomrum för omkr. 15 bokstäver ms. ^zMöjligen fel för som. ^{aa}Så rättat efter Engström s. 209 med not 79, Borenhollm ms. ^{ab}Troligen avses härmed ordet þo (dock). ^{ac}-^{ac}D. v. s. affört för än. ^{ad}Tomrum för omkr. 15 bokstäver ms. ^{ae}Tomrum för omkr. 6 bokstäver ms. ^{af}Tzylen ms. ^{ag}Så rättat Engström, Hrbert ms. ^{ah}Dollden ms, men jfr B. Sundqvist, *Deutsche und niederländische Personenbeinamen in Schweden bis 1420* (1957) s. 131 f. ^{ai}Härefter felaktigt upprepat att ms. ^{ak}bisp ms. ^{al}Gattskalk ms. ^{am}D. v. s. radit (biskop Gottskalk och lagmannen Bo Jonsson ha enligt Magnus Erikssons landslag, Kungabalken 5, kungaeden art. 6, varit konungens rådgivare i denna fråga); Engström har på förslag av L. Sjödin velat emendera ordet ratt till iatt. ^{an}tag ms (konjunktionen utan i bet. "med mindre" följes vanligen av konjunktiv). ^{ao}Här avbryts avskriften ms.